

בש"פ 5016/14 - מדינת ישראל נגד מ.ע., א.ע.

בבית המשפט העליון

בש"פ 5016/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. מ.ע.

2. א.ע.

בקשה להארכת מעצר של המשיב 1 מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 בבית משפט השלום בפתח-תקוה בת"פ 56726-10-13

תאריך הישיבה: כ"ה בתמוז התשע"ד (23.7.2014)

בשם המבקשת: עו"ד שרית משגב

בשם המשיב 1: עו"ד הילה נאוי

החלטה

א. בקשה להארכת מעצרו של המשיב החל מיום 27.7.14 או עד למתן פסק בת"פ 56726-10-13 בבית משפט השלום בפתח תקוה, לפי המוקדם, בגדרי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996. עניינה של הפרשה אירוע תקיפה ואיומים במשפחה.

עמוד 1

ב. ביום 27.10.13 הוגש כתב אישום כנגד המשיב 1 (להלן המשיב) ובנו, א. ע. (להלן א.). לבית משפט השלום בפתח תקוה, בגדרו יוחסה לשניהם עבירה של תקיפה ("סתם") על ידי שניים או יותר לפי סעיף 382(א) בצירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ועבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק (ת"פ 56726-10-13). כנטען בכתב האישום, המשיב, יליד 1935 הוא סבה של המתלוננת ואביו של א.. א. הוא דודה של המתלוננת, אחיה של אמה המנוחה. המתלוננת התגוררה בעת ביצוע העבירות הנטענות בביתם של המשיב 1 וסבתה יחד עם שלושת ילדיה הקטינים. ביום 15.10.13 בסמוך לשעה 2300, שבה המתלוננת לבית לאחר עריכת קניות עם סבתה לקראת חג הקרבן. המשיב שאל את המתלוננת היכן היתה, קילל "טפו עליך" וצעק עליה. המתלוננת ביקשה לעזוב את הבית, המשיב דחפה לכיוון הבית, סגר את הדלת ואסר עליה לצאת. המתלוננת החלה לצעוק, והמשיב בתגובה שם את ידו על פיה על מנת להשתיקה. בהמשך, צעק א. על המתלוננת "אני לא פוחד מהמטרה ולא מאף אחד, תשבי פה כמו כלבה". המתלוננת ביקשה לקחת את ילדיה וללכת, אך א. דחפה אל עבר הספה. משניסתה המתלוננת להגיע אל מכשיר הטלפון בכדי להזעיק את עזרת המשטרה, תפסה א. ברגלה באמצעות רגליו, כדי למנוע ממנה לזוז, לפת את צווארה והחל לחנוק אותה, תוך שאמר לה: "תמותי, תמותי, אני לא מפחד מאף אחד". א. הלם באגרופיו בראשה וגופה של המתלוננת. לאחר מכן, התקרב המשיב למתלוננת, שיחרר אותה מאחיזתו של המשיב 2 שם כרית על פניה תוך שהוא אומר לה "תמותי, תמותי", "אני זקן, מה נשאר לי? 4 שנים?, א. לא ילך לכלא אני אלך לכלא". בהמשך הסיר המשיב את הכרית מפניה של המתלוננת, ואמר לה "תישני".

ג. עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה להארכת מעצרו של המשיב וא. עד תום ההליכים נגדם. נטען כי קיימת ראיות לכאורה וכן עילות מעצר סטטוטוריות. צוין, כי המתלוננת שוהה מאז התלונה ועד למועד הגשת הבקשה במעון לנשים מוכות וכי יש ליתן משקל לביצוע העבירות בנוכחות ילדיה של המתלוננת. נטען, כי הבקשה נתמכת בעברו הפלילי החמור של א., אשר הורשע בהריגת אמה של המתלוננת על רקע כבוד המשפחה, ובפציעתו של אדם נוסף, עבירות בגין הושתו עליו 17 שנות מאסר ומתוכן ריצה בפועל 11 שנים עד שחרורו ביום 19.3.12. נטען, כי אמנם למשיב אין עבר פלילי אך הוא היה מודע לעברו של בנו א., ובמקום להגן על המתלוננת מפניו סייע לו לתקפה.

ד. בדיון מיום 27.10.13 ביקשו באי כוח המשיבים לדחות את הדיון לצורך לימוד חומר החקירה. בהחלטה מיום 30.10.13 קבע בית משפט השלום כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של המשיב והורה על עריכת תסקיר. בתסקיר המעצר מיום 12.11.13, לא בא שירות המבחן בהמלצה לשחרר את המשיב לחלופות המעצר שהוצעו על ידיו, זאת נוכח מורכבות היחסים בתוך המשפחה, עמדותיו הנוקשות והקושי להכיר ולקחת אחריות על דפוסים תוקפניים ואלימים מצדו. בהחלטה מיום 13.11.13 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו. נקבע כי אין בגילו המתקדם של המשיב בכדי להצדיק את שחרורו לחלופה, וזאת נוכח הנאמר בתסקיר (מ"ת 56758-10-13, השופט נ' שטרנליכט). על החלטה זו הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר לצורך בחינת חלופת מעצר אפשרית נוספת; בית המשפט הורה על עריכת תסקיר משלים בעניינו של המשיב לצורך בחינת החלופה המוצעת. בתסקיר המשלים מיום 8.12.13 הביע שירות המבחן ספק באשר להתאמת החלופה המוצעת, וזאת נוכח רמת הסיכון הנשקפת מהמשיב. בהחלטה מיום 11.12.13 נדחתה הבקשה לעיון חוזר. נקבע, כי צדק שירות המבחן בקבעו, כי יש ספק באשר לכוחם של המפקחים המוצעים לאיין את המסוכנות, וזאת לאחר שבחקירתם בדיון התגלה כי אינם מודעים להיסטוריה המשפחתית האלימה.

ה. ביום 28.11.13 הוגש ערר לבית המשפט המחוזי ביחס להחלטות בית משפט השלום מיום 30.10.13 ומיום

11.12.13. בהחלטה מיום 17.12.13 נדחה הערר (עמ"ת 56824-11-13, השופטת מרשק מרום); נקבע, כי החלטת בית משפט השלום בדבר קיומן של ראיות לכאורה מבוססת. עוד נקבע, כי יש בסיס לקביעת בית משפט השלום בדבר הסכנה הנשקפת למתלוננת וזאת נוכח התסקירים, חומר החקירה, עמדותיו של המשיב, הדינמיקה המשפחתית, ההיסטוריה רווית האלימות, ומצבה של המתלוננת. ביום 16.2.14 הוגשה בקשה נוספת לעיון חוזר מטעם המשיב, בטענת כרסום ראייתי המצדיק את שחרורו לחלופה. בהחלטה מיום 5.3.14 נדחתה הבקשה (השופטת פינק). נקבע, כי טענות הכרסום נוגעות בעיקרן לעניין מהימנות המתלוננת, ולפיכך ראוי שיידונו במסגרת ההליך העיקרי. עוד נקבע, כי אין בנטען "מהפך ראייתי" המצדיק שינויה של החלטת בית משפט השלום, אשר אושררה גם על ידי בית המשפט המחוזי.

ו. ביום 12.5.14 הוגשה בקשה שלישית לעיון חוזר במסגרתה נטען בדבר קיומם של מחדלי חקירה וכן נטען לעניין ההכרזה על המתלוננת כעדה עוינת בעקבות עדותה. ביום 25.5.14 נדחתה הבקשה (השופט חסדאי). נקבע, כי טענות שעניינן מהימנות ראוי שיידונו במסגרת דיוני ההוכחות, וכי אין מקום לקבל את הבקשה גם נוכח העובדה שההליך העיקרי קרוב לסיום. ביום 1.6.14 הוגשה בקשה רביעית לעיון חוזר, אך ביום 29.6.14 חזר בו המשיב מבקשתו זו.

ההליך העיקרי

ז. ביום 27.10.13 הוקרא כתב האישום; מתן מענה נדחה, לבקשת באי כוח הנאשמים ליום 24.11.13. בדיון ביום 24.11.13 התבקשה מצד בא כוח המשיב דחייה לשם קבלת חמרי החקירה מהמבקשת. בדיון ביום 22.12.13 התבקשה דחייה על מנת להסדיר את הייצוג ולשם קבלת חומרי החקירה. ביום 25.12.13 הוגשה בקשה מטעם המשיב לעיון בחמרי החקירה. בדיון מיום 28.1.14 הורה בית המשפט לאפשר לבאי כוח הנאשמים לצלם שני מכתבים בעניינה של המתלוננת; נקבע דיון ליום 4.3.14 תוך שצוין כי לא ינתנו דחיות נוספות. ביום 12.2.14 ביקשה המבקשת את הקדמת הדיון שנקבע לשם מתן מענה, נוכח העובדה שלא חלה כל התקדמות בהליך העיקרי במשך 4 חודשים. עוד התבקש כי הדיונים ייקבעו מוקדם ככל הניתן, וזאת כדי לסיים את שמיעת ההליך בתוך תשעת חודשי המעצר הראשונים. בית המשפט קיבל את הבקשה והורה על הקדמת הדיון ליום 16.2.14.

ביום 16.2.14 ניתן מענה מפורט לכתב האישום, תוך שבאי כוח המשיב וא. ביקשו כי לא ייקבעו מועדי הוכחות לפני חודש אפריל, בכדי שיספיקו להשיג חומר רפואי הנדרש להם. ביום 4.3.14 הורה בית המשפט כי חלק מחמרי החקירה יועבר להגנה וחלק אחר יועבר כ"פרפרזה". ביום 1.4.14 ביקשה המבקשת לתקן את כתב האישום, כך שייכתב כי מועד האירוע היה ביום 14.10.13 (במקום 15.10.13), וכן יוספו ארבעה עדי תביעה בעקבות חמרים חדשים שהגיעו למבקשת והועברו גם לידי ההגנה. בדיון ביום 7.4.14 תוקן כתב האישום בהסכמת באי כוח המשיב וא. וכן התקיים דיון הוכחות במסגרתו העידו ארבעה עדי תביעה. למועד זה זומנה המתלוננת, ומשלא הגיעה הוצא נגדה צו הבאה. בדיון ביום 13.4.14 העידה המתלוננת, אשר הוכרזה במהלך העדות כ"עדה עוינת". כן העידו מספר עובדים סוציאליים ושוטרת. בדיון ביום 26.5.14 העיד עד התביעה האחרון והחלה להישמע פרשת ההגנה; במועד זה נחקר המשיב חקירה ראשית ונגדית. לדיון ביום 2.6.14 לא התייצבה באת כוח המשיב מסיבות רפואיות וחקירתו החוזרת נדחתה למועד אחר; במועד זה העידו א. ושתי עדות הגנה. ביום 10.6.14, בעקבות עדותו של א., הגישה המבקשת בקשה לזימון עד הזמה; לבקשה זו נעתר בית המשפט. בדיון ביום 11.6.14 נחקר המשיב חקירה חוזרת והעידו שלושה עדי הגנה נוספים. בדיון ביום 29.6.14 הסתיימה פרשת ההגנה והעיד עד ההזמה. נקבע כי הסיכומים בכתב יוגשו עד ליום 30.6.14 ויישמעו ביום 8.7.14.

ח. ביום 29.6.14 התגלתה ראייה חדשה בתיק - שיחה בין המתלוננת לבין קצין משטרה בכיר אשר התקיימה ארבעה חודשים קודם לאירוע המתואר בכתב האישום. המבקשת הגישה בקשה בהולה לדחיית מועד הגשת הסיכומים ליום 6.7.14, ולבקשה זו נעתר בית המשפט. ביום 6.7.14 הגישה המבקשת סיכומים בכתב ובקשה להגשת ראייה נוספת. ביום 7.7.14 הוגשה תגובה כתובה מטעם ההגנה, בה התנגדה זו להגשת הראייה החדשה, ועמדה על זימונם של שני עדים רלבנטיים. בדיון ביום 8.7.14 חזרה המבקשת על בקשתה להגיש את הראייה החדשה, אך ציינה כי אם הגשתה של הראייה כרוכה בשמיעתם של עדים נוספים, תוותר על הגשתה. בית המשפט הורה על קבלת הראייה, אך נוכח טענת ההגנה כי ייתכן שיש בכוחה של הראייה החדשה לסייע להגנת הנאשמים נקבע, כי ייחקרו בשנית העדים הרלבנטיים. עוד נקבע, כי כיוון שבאי כוח הנאשמים לא יוכלו להתייצב לשמיעת העדים טרם פגרת בתי המשפט, ייקבע דיון ההוכחות ליום 8.9.14.

הבקשה והדיון

ט. בבקשה נטען, כי התנהגותו של המשיב במהלך האירוע מלמדת על הסיכון הנשקף למתלוננת הימנו, תוך הפניה לנאמר בתסקיר המעצר ובתסקיר המשלים בדבר המסוכנות הספציפית הנשקפת מן המשיב. באשר לקצב ניהול ההליך נטען, כי מועד לשמיעת העדים נקבע לתחילת חודש ספטמבר וכן צוינה נכונות המבקשת לוותר על הגשת הראייה הנוספת. נטען כי חלק ניכר מן הדחיות שהתבקשו במסגרת ניהול ההליך העיקרי מקורן בהגנה. יצוין כי א. הסכים להארכה, וניתנה החלטה בהתאם.

י. בדיון טענה באת כוח המבקשת, כי המשפט עומד לפני סיום, וכי בית המשפט ביקש לקבוע מועד קרוב יותר לשמיעת הראייה הנוספת, אולם באי כוח המשיב ואיבריהם התנגדו. באת כוח המשיב טענה בהרחבה, כי הראייה החדשה "פותחת את המשפט מחדש", ויהא בכך כדי לגרור זימון עדים רבים נוספים, ולאזן מילתא זוטרתא היא. עוד נטען, כי המשיב הוא אדם מבוגר, סובל מבעיות בריאותיות ועתיד לעבור ניתוח. הוסבר, כי חלקו של המשיב באישומים אינו מרכזי, הוא אינו מסכן את המתלוננת, ואין לזקוף לחובתו את מסוכנות בנו. הוצע איפוא לשקול שנית את החלופה, שנבחנה על ידי שירות המבחן בתסקיר המשלים.

הכרעה

יא. עיקר מטרתו של ההליך לפי סעיף 62 לחוק המעצרים הוא לבחון את התנהלות המשפט בערכאה הדיונית, כדי להבטיח קיום רצונו של המחוקק במשפט בקצב סביר. במקרה דנא המשפט עומד לפני סיום, וחלק ניכר מן הדחיות בניהולו היה לבקשת ההגנה. הטענה המרכזית היא, כאמור, כי נוכח שמיעתה של הראייה החדשה, עתיד המשפט להתארך למשך תקופה לא מבוטלת, ועל כן יש לשקול שחרור לחלופה. צומת תשעת החודשים, בצו המחוקק, הוא מועד לבחינת האיזון שבין עילות המעצר לבין חירות הנאשם.

יב. המעשים המיוחסים למשיב אינם תומכים בשחרורו. עולה מהם בעייתיות בדינמיקת היחסים המשפחתיים וקושי ליטול אחריות על דפוסי התנהלות אלימים. הוטעם, כי מצבה הנפשי של המתלוננת עדין ביותר, עד כי קשה להעריך את מידת יכולתה לשמור על עצמה מפני פגיעה בחייה. מצב דברים זה מקשה עד מאוד את השחרור לחלופה, שיהא בה להפחית את הסיכון לפגיעה קשה במתלוננת. נזכיר, כי המבקשת הבהירה בבקשתה לראייה נוספת שככל שהבקשה מצריכה זימון עדים ודחיה במשפט, תוותר על בקשתה, אך זו התקבלה, שכן באי כוח המשיב סברו, כי יש בראייה לסייע

להגנתם. במצב דברים זה סבורני, כי יש לקבל את הבקשה ולהאריך את המעצר. החלטתי להאריך את המעצר ב-60 יום בלבד, כך שיתאפשר להעריך, לאחר הדיון הקבוע לראשית חודש ספטמבר, כיצד משפיעה הראיה החדשה על המשך התנהלות המשפט ועל מועד סיומו, ושמה תתייטר הארכה נוספת.

י"ג. הבקשה מתקבלת איפוא בחלקה כאמור מעלה.

ניתנה היום, כ"ו בתמוז התשע"ד (24.7.2014).

שׁוֹפֵט